

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“.

Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši

Iz kranjskega deželnega zbora.

IV. seja 5. oktobra 1881.

(Konec.)

Štiri poročila deželnega odbora se izročé finančnemu odseku v pretres in poročanje. Med njimi sta poročila o gradnji ceste iz Idrije do Vrščevyega in o stavbah za obrambo Savskih bregov. Dopis g. deželnega predsednika naznanja, da je slavna vlada pripravljena za gradnjo omenjene ceste v državnem zboru izposlovati državni prilog 11.800 gl.

Poslanec dr. pl. Schrey poroča o proračunu zemljiško-odveznega zaklada za leto 1882 in nasvetuje v imenu finančnega odseka, naj se proračun odobri in za pokritje deželnega doneska za leto 1882 pobira 16% na priklada na vse predpisane direktne davke in sosebno od rednega zneska hišno-razrednega davka in davka od hišnih najemščin, pridobninskega in dohodninskega davka z vsemi državnimi prikladami vred, potem 20% na priklada na užitno od vina, vinskega in sadnega mošta in od mesa.

Zbor pritrdi brez ugovora.

Poslanec dr. vitez Gutmannsthal poroča v imenu finančnega odseka o predlogu deželnega odbora gledé vpeljave praktičnih šolskih tečajev za ljudske učitelje na deželnej sadje- in vinorejskej šoli na Slapu. Zbor odobri osnovo tega tečaja za prihodnje leto in dovoli zanjo 400 gl. iz deželnega zaklada. Primerna izvršitev tega sklepa se prepusti deželnemu odboru.

Poslanec dr. vitez Kaltenegger ustno poroča v imenu finančnega odseka:

a) o proračunu Slapske vino- in sadjerejske šole za 1881 leto,

b) o računskem sklepu deželno-kulturnega zaklada za 1880., in

c) o proračunu tega zaklada za 1882. leto. Zbor brez debate odobri vse nasvete poročevalca.

Poslanec dr. Schaffer v imenu finančnega odseka poroča o štirih prošnjah. Prva je prošnja Ferdinanda in Josipa Vesela, učencev dunajske akademije upodablajočih umetelnosti, katerima zbor po nasvetu poročevalca dovoli po 50 gl. podpore za 1882. leto. Prošnja podpornega društva na rudarske akademiji v Ljubnem se odbije. Dunajskega vseučilišča „Asylverein“ se dovoli 50 gl. podpore. Odgoškega sprevednika vdovi Rezi Plahutnikovej se poslednji pot dovoli 20 gl. podpore.

Poslanec baron Apfaltrern v imenu finančnega odseka poroča

a) o prošnji umirovljenega uradnika Karla Mallnerja, da bi deželni zbor odpustil plačilo oskrbovalnih stroškov, ki jih ima Karl Mallner vrniti blazničnemu zakladu za oskrbovanje pokojne svoje hčere Marije. Zbor dovoli, da se odpišejo omenjeni troški.

b) Karl Dostal je prosil, da bi deželni zbor oskrbovalne stroške za blazno vdovo Marijo Dostalovo, katere je uže deželni zbor znižal za polovico, še za polovico, t. j. od 40 na 20 kr. na dan znižal. Poročevalec predlaga, naj se odbije prošnja z ozirom na pokojnino, ki jo Marija Dostalova uživa od kranjske hranilnice. Zbor pritrdi.

Poslanec baron Taufferer v imenu upravnega odseka zastran mostu čez Kolpo poleg Broda priporoča deželnemu zboru

predloge, ki jih je o tej stvari stavil deželni odbor, namreč:

1. Slavni deželni zbor naj odobri od deželnega odbora s kr. hrvatsko deželno vlado dogovorjeni način, po katerem imata kranjski in hrvatski sklad z enakimi doneski vzdrževati most čez Kolpo pri Brodu, in sicer tako, da se pobira mostnina po ugodnjem tarifu, ter da se ima ta dohodek porabiti naprej za poplačanje manjših poprav, ostali znesek pa da se enakomerno razdeli med oba konkurenta, in da delniška podžupanija prevzame neposredno skrb za vzdrževanje mostu, okrajno-cestnemu odboru v Kočevji pa se varuje pravica primerne kontrole.

2. Imenovani most postane, kolikor ga namreč pride na kranjski sklad, del Kočevsko-Brodske okrajne ceste, in ima v tej zadevi okrajno-cestni odbor Kočevski učiniti, česar je treba.

3. Iz deželnega zaklada izplačani donesek 700 gl. so za dovršeno popravo mostu se posledno odobri.

4. Za slučaj, da se od Brodske graščine terjana odškodnina za odstopljeni most prizna, se deželni odbor pooblasti, da od one na Kranjsko pripadajoče polovice 1350 gold. dotičnih stroškov prevzame znesek 1000 gl. na deželni zaklad, ostalih 350 gl. pa pride na okrajno-cestni zaklad Kočevski.

Zbor brez ugovora sprejme te predloge, in jih odobri takoj tudi v tretjem branji.

Poslanec dr. Vošnjak v imenu upravnega odseka poroča o prošnji občine Laze pri Planini zaradi zidanega mostu čez Uneo in nasvetuje za to gradnjo 300 gl. podpore s pristavkom, da se polovica te svote izplača

Listek.

Poslano.

Gospod urednik! Sklicevaje se na §. 19. tiskovne postave (ne tiskovne „slobode“, kakor je stalo zapisano v dveh „poslanih“ v št. 205 „Slovenskega Naroda“) Vas prosim, da sprejmete sledeče dopolnjevanje in popravljanje vrste v cenjeni Vaš list, toda na prvo stran, ne na zadnjo.

„Da se resnica prav spozna, je čuti treba dva zvona“, so rekle „Novice“ ne samo enkrat, ampak stokrat so tako rekle, in zategadelj dopustite, da pozvonim še jaz s svojim zvoncem, naj se vé, kako je bilo in kaj.

Naš Ahasverus Nr. 2, po operi Afrikanki kot „Nelusco“ znan in Vaš dopisnik iz tujine je govoril te dni nekaj in povedal je, kako smo praznovali lani aprila meseca prihod prijatelja X. iz Ljubljane. To je res, da smo ga praznovali, ampak naš prijatelj Gotthardovič nij

vsega povedal, kar je bilo znamenitega se zgodilo tist dan, ko je bil prišel Vaš Spectabilis v nevarnost, da mu stopi vino „v noge“.

Nij šala to, ako se snidejo iznenada trije kolege pod črto, kakor se je bilo zgodilo lani jedenkrat, pa zato se tudi nij čuditi, če je nastala debata živahnejša zavoljo dokazane nemarnosti dveh pričujočih.

Preludijam k temu praznovanju smo obhajali uže popoldne v hotelu „pri carji“, kjer smo praznovali prihod ne samo prijatelja X. iz Ljubljane, ampak prihod še dveh prijateljev in sicer jednega iz Begunj s soprogo, a drugega iz Metlike brez soproge, ker je niti néma, čeravno je uže toliko star, da bi si bil mogel najti katero.

Ker sta tedaj dve gospé bili navzočni pri preludijumu tist popoldne, a obe domorodki, se je segrel Spectabilis med njima in je povedal dve, tri, potem je pa obljubil, da pride na večer na opredeljeno mesto k praznovanju prihoda dopisnika iz Italije, ki se je bil ravno

takrat izgubil nekje v Mletkah. Nij se bil izgubil, ampak domov je bil prišel med tem, njegova pisma iz Italije so pa za njim prihajala počasi iz Italije. Dopisnik iz tujine, ki je bil tudi zaostal s svojimi listi iz tujine v Ferrari, je bil uže dokaj časa tukaj, ali njegov list iz Bologne se vé da še nij bil prispel v Ljubljano, ker ga še, kakor se mi je zdelo, nij bil postavil na papir. To mi je dalo povod, da sem pokregal oba, ali ne prehudo, ne da bi se bili stekli med seboj.

Naši potovalci so zares čudni ljudje. Te dni se je zgodilo, da je dr. Ahasverovo pismo „s pota“ datirano v Londonu prišlo na svetlo, a ob taistem času je hodil ravno tist gospod dr. Ahasverus tukaj po dr. Vidričevem vinogradu.

Tist večer torej, ko smo rekli, da se snidemo, sem si izposloval najprej od svojega glavnega zapovedništva (generalcommando) dopust (urlaub) na odpust (entlassung), ker odpusta še nijsem dobil dozaj nikoli, in šel sem počasi iskat veselega društva v zaznamovano gostilno.

precej, polovica po svršetku dela. Zbor pritrudi.

Poslanec dr. Deu nasvetuje o prošnji nekaterih notranjskih občin, ki želé postavne olajšave gledé ukvartiranja vojakov: deželni zbor naj naroči deželnemu odboru, da je o tej stvari v prihodnjem za sedanjí staviti predlog. Zbor brez debate sprejme ta nasvet.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 6. oktobra.

Razprave v **deželnih zborih** vršé se še dokaj mirno. — Deželni zbor tirolski je uže v 3. dan t. m. končal svoje zasedanje po navadnej šabloni. Nekoliko bolj burna bila je seja, v kateri je konservativna zborova večina stavila predlog, naj se dá več volilne pravice duhovščini v mestih, ki imajo lastno občinsko postavo. Ustavoverci so se protivili temu predlogu. — Deželni zbor gališki je, kakor uže znano, se izrekel proti vladnej predlogi o upravnej reformi. Zdaj pa se je vendar ta predloga izročila posebnej komisiji v pretresanje. Obravnave te komisije so tajne. Zboru se bode predložil elaborat te komisije v prihodnjih sejah. — V Dolenje Avstrijskem deželnem zboru je šolski odsek stavil več predlogov, mej njimi tudi: Potrebe in blagor dežele Dolenje Avstrijske zahtevata, da se osemletna dolžnost šolskega obiskovanja kot zelo potrebna podlaga za pouk ljudstva v raznih strokah obdrži in ne skrčuje, ker to zahteva osobito povzdiga kmetijstva in obrta.

Povedali smo uže včeraj, da si **nemško-nacijonalci** prizadevajo na vso moč, da bi zopet zvabili v „nemški klub“ vse one poslance, kateri so prej glasovali pod zastavo ustavoverstva. Gospodje so bili v najboljše nadeji, da bode število zopet polno, a komaj je petelin trikrat zapel, uže jim je prinesla „Triester Ztg.“ neprijeten glas, da ustavoverni poslanci tržaški temu klubu ne bodo pristopili. In morda ne bode še petelin dvakrat zapel, začuli bodo zopet od drugod jednako neprijeten glas.

Vedno se še obilo piše in za gotovo sklepa, da se snideta **avstrijski in ruski car**. Pravi pa se, da se vsa korespondenca mej Dunajem in Petrogradom drži tajno. Listi hoté vedeti, da bi se na tem shodu carja zmenila, kako rešiti orijentalno vprašanje, da bi se poleg tega ohranil evropski mir.

Vnanje države.

Vedno nij še novinarstvo nehalo govoriti o onem članku v „Times“ o **delitvi orijenta**. Umeje se, da nemška žurnalistika, ki uživa svoje življenje pod plaščem železnega kancelarja, prinaša vsak dan članke, v katerih se govori, da bodo vse evropske velevlasti v sporazumljenji rešile egiptovsko vprašanje; pri tem pa ne pozabijo povedati, da se bode

to vso godilo po nasvetu in po načrtu Bismarkovem, kajti zdaj, pravijo, igra Nemčija prvo ulogo. Kakor so se nekaj reševala vsa vprašanja v Parizu, tako se zdaj v Berlinu. Se vé, da takim glasovom živa duša verovati ne more. Kako tudi! V Egiptu interesirani sta Anglija in Francija, skoraj obe jednako, torej se bode le mej njima to vprašanje rešilo; kako pa, ne moremo povedati, nadejamo se pa, da se ne bode izvršila niti okupacija niti delitev Egipta, marveč da bode ljudstvo v Egiptu ostalo samostojno. — Kar se pa prijazne ponudbe „Times“ tiče, naj namreč Avstrija vzame Epir, Macedonijo in protektorat nad Grško, nij menda pametnega politika, ki bi resno hotel premišljavati o tej ponudbi. Avstrija in protektorat nad Grško, to je kar naravnost skoraj smešno, če ne uže nesmiselno.

Francosko vojevanje v Afriki je nekoliko vzburilo glavice. Poroča se, da „revolucionarni odbori za Paris in okolico“ razpošiljajo vabila k javnemu zborovanju. Dnevni red temu zborovanju bode: 1. Razgovor o afrikanskej vojni. 2. Potreba, da se ministerstvo posadi na zatožno klop.

O **albanskem** gibanju prinaša „P. Ll.“ naslednje vesti: „Derviš-paša je pred kratkim se vrnil v Prizrend in misli tu ostati čez zimo. Tudi njegov sin je pri njem. Svojo vojaško nalogo je Derviš-paša uže dovršil. Vsi albanski rodovi so mu naznanili, da se hoté podvreči pod vrhovno oblast sultanovo in tudi z gorskimi rodovi Djakovskimi, ki so se mu najdalje upirali, se je pogodil. Ko je vojaško proti Djakovu postopal, našel je velik upor. On pa je napel milejše strune, kazal se je prizanesljivega in res se mu je posrečilo skleniti mir s šefi vstajnih okrajev. Oni so dejali, da so pripravljene sprejeti vrhovno oblast sultanovo in respektirati povelja Derviš-paše, vendar le v toliko, da se njihove prejšnje pravice ne krajšajo. Nič pa niso hoteli vedeti o tem, da bi se izmeje njih jemali vojaki novinci.“ Od kod vé „P. Ll.“ to, nam je neznao in dvomno je tudi, če bode dolgo časa trajal mir.

Turčija je v velikej zadregi. Skoraj vsak dan jej dohajajo vesti, da so nastali nemiri na otoku Kreti in nič boije nij v Arabiji. Turčija je prisiljena, da pošilja novih vojnih močij, če neče, da nastane tam popolna anarhija.

V **Irskej** je še vedno nemirno. Vlada je sicer skušala na vse mogoče načine pomiriti razburjene duhove, a vztrajna agitacija deželne lige, vse to prizadevanje uniči. Nasilstva se dogajajo skoraj vsak dan, in Parnellova moč in vpliv je vedno večji. Nedvomno je, da ne prestande eksmisije tako vznemirjajo Irce. Pred kratkim hotela je policija zopet nekaj eksmisij izvršiti, a nij mogla priti do hiš, kajti povsodi na potih so ležala drevesa in za njimi so bili udje lige in metali na policijo kamenje, tako, da se je morala vrniti. — Parnell hodi po deželi okolo in na več krajih sklicuje zborovanja, kjer se sklepajo resolucije za narodno neodvisnost Irske.

predno mu je Bog Evo ustvaril, in vsled tega sem odšel v teater poslušat divjaka afrikanskega, kako je pel, mej tem je pa gospod Begunjec odšel iz teatra mene in drugih iskat v gostilno, in ko nij tam nikogar našel, ter se mu je zdelo, da tistega vina, ki se je točilo, nij rodila trta, je odšel spat, ali kam, tega ne vem, in je s tem dejanjem storil velik greh, katerega mu še do zdaj nijsem odpustil.

Po dokončanem teatru še nij bilo nikogar naših; malo da nijsem odšel, zadržala sta me dva znanca, jeden Slovenec iz Savinjske doline in jeden Čeh, s katerima sem sedel tiho pri okroglej mizi in čakali smo vsi trije onih, ki bi imeli priti.

Gospod H. iz Ljubljane, ki je bil šel popoldne inšpicirat neki vinograd v Okrugljaku, je prišel prvi, a drugi je prišel naš Gotthardovič, potem ko se je bil opral in si promenil afrikansko svojo fizijognomijo v evropsko, s svojo ne toliko tehtno, ampak vsekako boljšo polovico.

Položaj Francozov v **Afriki** se nij še nič zboljšal. Iz Francije dohajajo nove vojne moči, ker namerava zdaj v jeseni z vso močjo pritisniti na vstajnike. Vojaki pa niso dobro oskrbljeni, vajeni niso tamošnjemu podnebjju in vrhu tega moré jih razne bolezni. Pod takimi odnošaji je uspešno vojevanje težavno.

Novi predsednik Zjedinjenih severo-ameriških držav **Arthur** še nij pokazal svoje politike. Sicer nij še nobene novotarije vpeljal, a čuti se, da bode odpustil zdanji kabinet. Pripoveduje se, da so zasačili zarotnike proti predsedniku, vendar se nihče ne zmeni dosti zanje.

Dopisi.

Iz Rogatec 3. oktobra. [Izv. dopis.] Velikinemec dr. Mihalič (Michellitsch) je prišel tudi v Rogatec, da agitira tu za „nemški schulverein“. Rogatec je se ve da za „nemški schulverein“ pravi kraj. Človek bi ne verjel, ko bi se sam ne prepričal, kaki nemčurji so rogatski tržani većinoma. Tu je večidel vse „tajč“. Ako greš zjutraj čez trg, ne čuješ drugega nego „kot mörgea“, „kisti hõnd“ itd. Slovenščine so vsi prav popolnem zmožni, ali bolj „nobel“ se jim zdi, da švabščino tolčejo. Župan in poštar g. Sporn, doma iz gorenjske Radovljice, tedaj trd Nemec, je dr. Mihaliču šel z mnogimi drugimi, skoraj do okrajne meje naproti, da so potem tega proroka sposobno vpeljali v nemški Rogatec. Kdor pozna tukajšnje razmere, mora pač z glavo majati, in se vprašati, kaj hoče pri nas „nemški schulverein“. Pri nas je šola in sicer polovica šole v mestnej hiši, polovica pa je je v drugej, oddaljenej hiši; nijmamo tedaj posebnega šolskega poslopja, kar nam bi bilo tako potrebno, kakor ribi vode. Ko bi naši „nemški“ tržani svoje novce darovali za lastno šolo, hvaležen bi bil jim ves okraj, da pa trosijo svoje novce za „nemški schulverein“. — — — Bog pomagaj!

Iz Gorice 25. septembra. [Izv. dop.] („Irredenti“ v Gorici pa spomin iz Vipave.) Predsinočnjim o polunoči je privela tajna policija v zapor tukajšnje c. kr. okr. sodnije goriške trgovca, „Italijana“ se ve da, A. Fitz. Mladi fant v družbi s svojimi lahonskimi pajdaši, kateri so mnogo božje kapljice požili, imel je belo kapico na glavi in je po mestnih ulicah neki vpil „Evviva Italia“, „Fuora i sciavi!“ in še drugo, a „Evviva Austria“ nij bilo vmes.

Policiji se je zdelo primerno mladega „irredentista“ malko zvezati ter gnati tje, kjer nij

Gospod iz Metlike je bil mej tem odšel v Metliko ali kam, tega ne vem, kam se mu je mudilo, gospod iz Begunj pak in njegova gospá sta šla v teater, kjer je naš prijatelj g. Josip Nolli s krepkim svojim baritonom peval nekega divjaka (Nelusco mu je bilo ime) v operi „Afrikanki“, kar mu nij bilo težko, dočim mu je njegova telesna postava dosti pripomagala k dobremu uspehu, pa je izvrstno delal in pel tistega divjega človeka iz Afrike, in čeravno se je vršilo dejanje na nekem parobrodu, vendar nij prišlo do „morske bolezni“ pri niem tist večer.

Jaz sem si mislil in dejal sem: ko bi gospod Fran Grbič peval bariton in bi kedaj igral tistega Nelusco divjega, ne bi imelo pevanje njegovo tistega efekta, kakor ga je napravil g. Nolli, kateremu so se sandali na bosej nogi kaj lepo prilegali.

Ko pridem na opredeljeno mesto iskat veselega društva, nijsem našel nikogar zbravnega, ampak čisto sam sem bil, ko Adam

Zdaj je bilo vse skupaj in zdaj se je začelo še le ono, kar je opisano bilo v št. 1. dnevniskih črtic.

Kako smo domov hodili, tega niti ne ve gospod pisatelj št. 1. dnevniskih črtic, ker smo najprej njega spravili v štacuno spat, samo toliko mu povem, da nam je sicer šlo malo „rum ti tum“ po glavi, nego tako daleč nij prišlo, da bi bil moral kacega svetca na pomaganje klicati, jaz ali kateri mojih kolegov.

Končno naj povem v tolažbo prijatelju Gotthardoviču, da tista prijetua, lepa in prijazna štacuna še vedno za njim zdihuje, ker je še zdaj prazna, in da bi ga dragovoljno sprejela mej svoje štiri stene, ako bi hotel kedaj priti popevat Nelusca v operi „Afrikanki“. Železna vrata na štacuni so zaprta, mrtvaška tišina vlada v prostorijah, v katerih se je lani meseca aprila orilo in razlegalo petje po taktu, katerega je maestro Nelusco tolkel z rokama in nogama (kadar je ležal v postelji, je z nogama taktiral, drugače navadno z rokama);

muh ni komarjev. Ob jedne uri po polnoči pa pride njegov brat in še nekaj pajdašev zvonit na sodnijska vrata in hoteli so imeti od jetničarja ujetega „sardelona“ (goriški izraz za vse one, ki silijo na ono stran mejne vode). Vrli Marko pa se je s svojo „amtsmiene“ pošteno odrezal ter pristavil, da ptiča ne da iz zapora ob tej uri, če pride makar predsednik tribunala sam. Kazali so mu celo nek falsifikat od glavarja, a Marko je sitnežem pokazal vežna vrata; za silo so bili pa uže opozorjeni stražo imajoči vojaki. Italijanskemu kričaču menda zopet ne bodo mogli do živoga, ker bode pač, kakor po navadi, trdil, da je bil pijan!

Goriški Slovenci so bili dobro zastopani pri Jurčičevih slavnosti v Vipavi. Bilo je navzočih 6 slovenskih deželnih poslancev. Celo g. Matija Jonko je došel doli od Koroške meje, kar je vse hvale vredno. S tem je mož zavezal hudobne jezike ter pokazal, da je zaveden Slovenec. Pa kaj bi ne bil, saj ga je dojila dolenski mati. Svečanost je bila krasna; čudimo se, da „Narod“ ničesa ne poroča o njej.*) Naj reče kdo, kar hoče: Rihard Dolenc in njegovi sodrugi so častno izvršili težko nalogo. Tudi moram omeniti, da, kar nas je bilo Goričanov, šli smo v Vipavo zaradi našega Jurčiča ter obžalovali grdi razpor v trgu. Čitalnični odbor ima morda tudi — nekoliko prav, a naloga bi mu morala biti, miriti razburjene duhove. Ravno ta dan bi bila morala napraviti čitalnica besedo za Jurčičevo ustanovo, ker pride mnogo ljudstva od vseh strani. Njen odbor pravi, da je nameraval drugokrat napraviti Jurčičevo svečanost. A ravno Mali Šmarin je dan zato, ki uže itak veže prijateljstvo cele Notranjske in Goriške, da se v Vipavi čez leto dnij vidimo. Da resnično povem: napetost par osob od jedne in druge stranke, pa osobnosti so vsega tega krive v lepej Vipavi! Sprava, gospoda, sprava!

B.

Iz Gradca 28. septembra. [Izv. dop.] (Prošnje in doslednost liberalnih novinarjev.) Še bode mnogokomu v spominu, kako je obirala in napadala tukajšnja „Tagespost“ mariborskega profesorja, ki baje pri nekej svečanosti nij ustal, ko se je pela tista toliko navduševalna pesen „das deutsche lied“, češ, učitelj nemščine, pa ne izkaže časti „dem deutschen lied!“ A vprašamo, kaj ima vendar ta „nemška pesen“ z učiteljem

*) Nij smo poročila dobili od nikogar

Uredn.

jaz hodim mimo vsak dan, ali na vrata ne trkam s palico, niti ne vprašam, dali se bode danes odprla štacuna ali se ne bo.

Ko bi smel še kaj reči, bi opazil, da so se dnevniške črtice nekoliko zakasnile, pa zakaj se ne bi zakasnile take črtice, če nas g. prof. Levce uže pol leta tolaži z Jurčičevim življenjepisom v „Ljubljanskem Zvonu“.

Oprostite! glavno stvar sem skoraj pozabil povedati:

Botelji namreč nij smo nobenej vratu zloмили, ker smo ga pili iz litrov. Tako je resnica, to sem hotel povedati, in zato nijsem brez premisleka postavil na čelo svojega poslanega §. 19. tiskovne „slobode“, kakor pravijo na Križnej gori.

Če boste, gospod urednik, postavili to moje poslano v listek „Slov. Naroda“, vam izrazujem podjedno odlično veleštovanje svoje, če ne, pa ne, zakaj tudi bi se mučil zastoj!

Vaš

Spectabilis.

nemščine opravi (pameten človek ne more uvideti nikakih rszlogov) — no „tetka“ uže ve, če prav nij jasno povedala, zakaj jo toliko bode kaj tacega; storila je to, ker jej je resnično bilo za stvar; nepristanost se jej pa očitati ne more — kam li; če se tudi časi ujezi nad kakim uradnikom, ker nij klical navdušenega „hoch“, ko se je pela o tej ali onej priliki kaka „straža na Renu“ ali „nemška pesen“ ali kaj jednacega „navdušljivega“, je vendar pri vsem tem dobra Avstrijanka. Vsak političen časopis je navadno glasilo te ali one politične stranke, ali se vsaj na neko gotovo stran nagiblje, je torej nekam strankarsk — a vendar si vsak teh časopisov vindicira v nekej meri tudi nepristranost in objektivnost.

Naslednja dogodbica jasno kaže, kam naša tetka nagiblje, ter sijajno svedoči njeno Avstriji dobromislečo nepristranost!

Dne 18. t. m. sešla so se bila tukaj k tako zvanemu sängerbundesfestu štirskede žele pevka društva (po sebi se umeje, da vsa skozi in skozi z nemštvom napojena in s sovraštvom do vsega slovanskega morda tudi.) Čitatelj je gotovo uže uganil, da so z velikim navdušenjem prepevali „das deutsche lied“ — in to je nedolžno veselje, koje jim pameten človek z lahko vestjo more privošiti. Pri tem shodu bila je liedertafel v industrie-halle; palo je pevskede gospodi na um, pa se mora tudi peti „Bog ohrani;“ saj veste, Štirc je vedno bil dober patrijot. Vsakdo bode pevce pohvalil, ka o takej svečanej priliki ne po zabe izraziti svoje lojalnosti. Ko se je intonirala rečena himna, dvignilo se je vse občinstvo, kakor je spodobno, s svojih sedežev — samo štirje „Štiri“ (nemški: vier Styren, ne vier Steierer) so — obsedeli! Kaj pravim — obsedeli; še prav nespodobno so se popravili na svojih sedežih, da so se baje imeli uže skoro hrbte tam kjer prej — sedala. Obča nezadovoljnost. — Komité jih pozove, da se naj spodobno obnašajo ter ustanejo. — Nič! — Razjarjeno občinstvo napravi jim z nekatereimi verčki piva neprijetno libacijo. — Nič! — Slednjič jih treba prijeti pod pazuhoter jih posaditi na cesto. Kaj porečete k takej demonstraciji? Če bi bil kriv slovensk dijak in naj bi zakrivil kaj dosti bolj nezatnega te vrste, vsi krščeni in nekrščeni liberalci nemški kričali bi na naš narod, kako nelojalnega in izdajalskega duha in mišljenja da so Slovenci, rusofili, panlavisti etc!

Neke tukajšnje novine izrekle so pač pravično grajo o gnjusnem tacem početji mladih ljudi, kateri bodo hoteli rajši danes nego jutri zasesti državne službe; kaj pa nam je pričakovati od tacih ljudi potem, ko bodo opravljali državni posel, lahko si vsakdo misli. A glejte si čudo; „tetka“, ki je kazala toliko razžaljenost, da se o znanem mariborskem Lesingabend nij dvignil tist profesor, ko se je pela za Avstrijca čisto indiferantna „nemška pesen“ — ona ista „tetka“ zdaj stisneao in prihuljeno molči o obnašanji nezaslišanem in ostudnem. Kaj porečemo o listu, ki je nekej nedolžnega grajal, a o graje vsednem molči? Qui tacet, consentire videtur! Pa recimo, da molči, ker se sramuje razkrivati sramoto svojih; no, če je tako, pa svetujemo tetki naj svoje bire ljudi nekoliko pouči o patrijotizmu, o spodobnosti in o taktu, mestu da druge obira in suje in graja zaradi stvarij, zaradi kojih nikakor ne zaslužijo graje.

Domače stvari.

— (Železnična zveza.) Poslanec dr. Spaengler in tovariši so v Solnogradskem deželnem zboru nasvetovali prošnjo za železnico, ki bode Trst zvezala s krajno postajo Rudolfove železnice.

— (Prva kranjska obrtna zadruga) se bode ustanovila v Ljubljani. Začasnim predsednikom je bil izvoljen trgovinske komore svetovalec g. Anton Klein. V soboto zvečer je ožji odbor razpravljaj pravila in sklenil z večino glasov, da smejo biti udi društva le pravi obrtniki. Prihodnjo soboto bode druga seja ožjega odbora in potem se bodo predložila pravila „prve kranjske obrtne zadruge“ vladi v potrjenje. Obrtniški krogi se jako zanimajo za novo društvo.

— (Nov dar) nam Slovincem prijazne vlade je novi šolski nadzornik za slovenske okraje: Slovenji gradec, Marenberg, Šoštanj, Konjice in Šmarije. Ta je, kakor nam poročajo s Štajarskega, neki mlad učitelj marenberški, z imenom Vincenc Baumgartner, ki je tako hud nemškutar, da bi vse Slovence kar v žlici vode vtopil! Hvala vam lepa, graški in dunajski gospodje!

— (Zemljemerska dela) za ljubljansko barje, kolikor jih je bilo na planem, so inženirji vse dogotovili in zdaj je za prvotne priprave le še nekoliko posla v pisarni. Dela na planem vršila so se pod vodstvom inženirja Knoblocha. Zadnje dni je bil tudi navzočen nadinženir Podhajsky, kateremu je naročilo c. kr. poljedelsko ministerstvo, da izdela glavni načrt za osušenje in namakanje ljubljanskega barja, ki se bode zdaj izgotovljaj na Dunaji, pod vodstvom imenovanega veščaka.

— (Vojniški pregledni ali kontrolni shod) vršil se bode za ljubljansko mesto 11. dan t. m. ob 9. uri dopoludne v sv. Petra vojašnici. Shoda se morajo udeležiti vsi v Ljubljani stalno dopuščeni vojaki, kakor tudi vsi rezervisti c. kr. stalne armade ali vojnega mornarstva, izimši take, kateri so leta 1881 bili v aktivnej službi, in ki so se vojaškega vežbanja ali občasne vaje udeležili. Tistim vojakom, ki bi zadržani bili, udeležiti se kontrolnega shoda in kateri ga bodo zamudili, je naročeno, da se udeležé v 2. dan novembra poznejšega kontrolnega shoda. Kdor izmej zavezanih pri obeh kontrolnih shodih izostane brez gotovega uzroka, bode ostro kaznovan.

— (G. Josip Križman), kaplan pri sv. Ivanu poleg Trsta, znani slovenski pisatelj in prelagatelj, imenovan je začasnim profesorjem verouka na pazinskem gimnaziji.

— (Iz nemške geografije.) Kako izvrstni veščaki v geografiji so tudi Nemci, kaže pošiljatev, katero je te dni tukajšen gostilničar po pošti prejel pod napisom „in Laibach bei Krain, Vorarlberg“. In „temeljiti“ Nemci se tako radi norca delajo iz družih, zlasti iz Francozov, kar se tiče zemljepisa.

— (Štefan Modrinjak.) Slavnostni odbor za Modrinjakovo svečanost v Središči je dal narediti fotografične podobe Štefana Modrinjaka po nekej sliki, kjer je baje jako dobro zadet pokojni pesnik. Tudi kratek životopis je izdal odbor. Fotografije so prav lične in veljajo 30 krajcarjev, životopis pa 10 krajcarjev. Nekaj fotografij je na prodaj poslanih tudi „Narodne tiskarni“ v Ljubljani, kjer naj se zanje oglašajo Modrinjakovi čestilci.

— (Mrtvega človeka) je denes teden na Šmarinej gori na polu hriba nad graščino

Rucnik blizu Tacna našla ženska, ki je prišla listje grabit. Meso mu je bilo uže vse od črvov razjedeno, tako da so ostale same ogrodi. Obleka je bila večinoma še ohranjena in precēj elegantna. Poleg mrliča je ležal cilindrski klobuk in palica, kakeršna navadno rabi turistom. Komisijon, ki je prišel v soboto, je izrekel, da je bil mrtvec kakih 70 let star in da gotovo uže nad leto dnij mrtev leži na tem mestu. Našli so pri njem paternošter in nekoliko papirjev, katere je pa dež in sneg popolnem premočil, tako da nij bilo moč nič brati. Kdo da je mrtvec, se nij dalo določiti; komisijon je bil neki teh mislij, da je bil ubošček jeden tistih gosposkih prosjakov, kateri se po leti klatijo po gradovih in boljših kmetskih hišah, da si vzdržujejo življenje.

— (Detomor.) Minolo nedeljo je žandarm goriškej sodniji izročil blizu 20letno dekle, katero je s kamenom ubilo novorojeno svoje nezakonsko dete.

— (Tombola na Vrhnikih.) Za prihodnjo nedeljo 9. dan t. m. točno ob 4. uri popoldne prireja prostovoljna požarna straža Vrhniška dobrodelna javna tombola na gostilničnem dvorišči pri „mestu Mantovi“. Dobitkov je mnogo in neki jako primernih: 5 terni 5 kvatern, 4 kvinterne pa 2 tomboli. Tablice po 20 kr. so v Ljubljani na prodaj v prodajalnicah gospodov Karingerja, Tilla in Ahčina, na Vrhnikih pa pri g. Mayerji in pri g. Golobu, pri poslednjem tudi v njegovej filijali na Hribu. Pred tombolo se bodo prodajale na dvorišči pri „mestu Mantovi“. Po končanej tomboli bode skupen izlet v Mirke, katerega spremlja Vrhniška godba. Če bode vreme neugodno, je tombola preložena na drugo nedeljo ob lepem vremenu.

— („Vrtec“) časopis s podobami za slovensko mladino, prinesel je za mesec oktober naslednje berilo: Naša vas (pesen); Lahko je govoriti, a težko je storiti (povest); Presečnik in njegov pes (povest); Severin in Odoaker (zgodovinski sestavek s podobo); Živopisec in Marija (legenda v vezanej besedi); Jesen; Črtica iz življenja Rudolfa Habsburškega (s podobo); Zbosti jih je treba (povest); Krivičen peták (povest); Andrej Hofer (nadaljevanje); Kavčuk (prirodopisni sestavek s podobo). Drobtine, kratkočasnice, rebusi. Iz navedenega se vidi, da ima tudi ta „Vrtčeva“ številka obilo blaga našej mladini v pouk in zabavo. Bodi živo priporočen v naročanje.

Dunajska borza 6. oktobra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	76	gld.	65	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	77	„	60	„
Zlata renta	94	„	60	„
1860 drž. posojilo	131	„	50	„
Akcije narodne banke	830	„	—	„
Kreditne akcije	367	„	60	„
London	118	„	20	„
Srebro	—	„	—	„
Napol.	9	„	36 1/2	„
C. kr. cekini	5	„	61	„
Državne marke	57	„	85	„

Popolno vinoznanstvo.

Obširna knjiga o čuvanju, gojenju, poznavanju in narejanju vin vseh dežel, v zvezi s poukom o žganju, varenju, o skrobu, drožih, siru, umetnem maslu, umetnem tabaku in drugih hranilnih rečeh s strogim ozirom na zdravje in cenost, dalje več stotin kupčijskih reči izključljivo specialnih receptov, vporabni za vsacega, pridobitni, lahko izvršilni, malo glavnice zahtevajoči in donesno poslovanje; neobhodno potrebna za sto tisoči. Posamne recepte se cenó računa. — Pojasnila daje proti retourmarki **F. Schlosser, v Trstu.** (419 6)

Umrli so v Ljubljani:

4. oktobra: Gabrijela Janovski, učiteljeva hči, 16 dnij, Vožarski pot št. 3, za drisko. — Jurij Jesih, uradni sluga v pokoji, 79 let, Streliške ulice št. 8, za starostjo. V deželnej bolnici:
30. novembra: Marija Malnar, uradnikova hči, 41 let, za črevesnim katarom. — Janca Mile, čevljar, 24 let, za rakom.
4. oktobra: Liza Rungar, gostinja, 60 let, za sprljenjem drobu.

Tujci

5. oktobra:
Pri Stona: Pauser od Steyra. — Ravnikar iz Krskega. — Pauser od Steyra. — Hans iz Berlina. Schönberg iz Nürnbergga.
Pri Matlet: Kralovski z Dunaja. — Heissig iz Kranja. — Parus iz Saucenberga. — Singer z Dunaja. — Tomič iz Kocevja. — Klein iz Prage. — Majer z Dunaja.

Fin med v satovji

dobiva se pri (525—5)

Oroslavu Dolenci v Ljubljani.

14.007. (567—2)

Razglas.

Dva mlada psa iz jedne osamijene tukajšnje hiše sta v zadnjih dneh, kakor se je konstatiralo, za steklino poginila.

To se z naročilom javno naznanja, da se ima na vse pse skrbno paziti in da je vsakdo, kdor na kakem psu znamenja prave stekline ali tudi takšna znamenja zapazi, po katerih se dá soditi, da more steklina nastopiti, dolžan je to nemudoma semkaj naznaniti, sicer ga zadenjo nasledki §. 387 kazenskega reda.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dné 3. oktobra 1881.

Župan: Laschan.

Temeljita pomoč vsem, ki so v želodci in trebuhu bolni.

Ohranjenje zdravja

naslanja se večjim delom na čiščenje in snaženje sokrovce in krvi in na pospeševanje dobrega prebavljenja. Najbolje to sredstvo je

dr. Roza

življenski balzam.

Življenski balzam dr. Rozov odgovarja popolnem vsem tem zahtevam; isti oživi vse prebavanje, nareja zdravo in čisto kri, in truplo dobi svojo prejšnjo moč in zdravje zopet. Odpravlja vse težko prebavanje, osobito gnjus do jedi, kisló riganje, napetost, bljevanje, kri v želodci, zaslinjenost, zlato žilo, preobteženje želodca z jedili itd., je gotovo in dokazano domače sredstvo, ki se je v kratkem zaradi svojega izvrstnega uplivanja obče razširilo.

1 velika sklenica 1 gld., pol sklenice 50 kr.

Na stotine pisem v priznanje je na razgled pripravljenih. Razpošilja se na frankirane dopise na vse kraje proti postnemu povzetju svote.

Spoštovani gospod Fragner!

Hvaležen vam moram biti, da ste mi poslali dve steklenici dr. Rozovega življenskega balzama, kajti od onega trenutka, ko ga je moja soproga zavžila, izgubila je svoje bolečine in krč v želodci, za katerem je trpela 3 leta. S tem potrdjem samo istinitost. Prosim vas, da mi s poštnim povzetjem pošljete zopet 6 steklenic dr. Rozovega življenskega balzama.

Rogatec, 15. oktobra 1880.

Sè spoštovanjem

Mihuel Miklavžič,

h. št. 44, občina Hum, zadnja pošta Rogatec.

Svarjenje!

Da se izogne neljubim napakam, zato prosim vs. p. t. gg. naročnike, naj povsodi izrečno dr. Rozov življenski balzam iz lekarne B. Fragnerja v Pragi zahtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajih dobili neuspešno zmes, ako so zahtevali samo življenski balzam, in ne izrečno dr. Rozovega življenskega balzama.

Pravi

dr. Rozov življenski balzam

dobi se samo v glavnej zalogi izdelovalca B. Fragnerja, lekarna „k črnemu orlu“ v Pragi, Ecke der Spornergasse Nr. 205—3.

V Ljubljani: Vilj. Mayr, lekar; G. Piccoli, lekar; Jos. Svoboda, lekar; J. pl. Trnkoczy, lekar. V Novem mestu: Dom. Rizzoli, lekar. V Kameniku: Jos. Močnik, lekar.

Vse lekarne in večje trgovine z materijalnim blagom v Avstro-Ogerskej imajo zalogo tega življenskega balzama.

Isto tam:

Praško vseobčno domače mazilo,

gotovo in izkušeno zdravilo zoper prisad, rane in ulesa.

Dobro rabi zoper prisad, ustavljanje mleka in če postajejo ženske prsi trde, kadar se otrok odstavi; zoper abscese, krvava ulesa, gnojne mozoljčke, črnosti tur; zoper zanohtnico ali takozvanega črva na prstih; zoper obustavljanje, otekline, bezgavke, izrastke, morsko kost; zoper otekline po prehlajenju in po putiki; zoper ponavljajoče se prisad v udih na nogi, v kolenih, rokah in lediji, če se noge poté in zoper kurja očesa; če roke pokajo in zoper kitam podobne razpokline; zoper otekline, kadar je koga pičil mrčes; zoper stare rane in take, ki se gnojé; zoper raka, ranjene noge, vnetje kože na kosteh itd.

Vsak prisad, otekline, ukoščenje, napihnenje se kmalu ozdravi; kjer se je pa pričelo uže gnojiti, ule izsesa v kratkem in brez bolečin ozdravi.

V skatjicah po 25 in 35 kr.

Balzam za uho.

Skušeno in po mnogih poskusih kot najzanesljivejšo sredstvo znano, odstrani naglušnost, in po njem se dobi popolno uže zgubljen sluh. 1 sklenica 1 gld. av. velj. (209—9)

Dunajsko zavarovalno društvo na Dunaji.

Jamčevalni fondi:

goldinarjev 4,500.000 avstr. velj.

Dunajsko zavarovalno društvo zavaruje

gratis v prvem letu

za dobo 6 let (393—7)

bivališča in gospodarska poslopja, začne se torej vplačevanje premij pri takovih zavarovanjih stoprv v drugem letu, v 5 letne obroke razdeljeno.

Glavni zastop v Ljubljani Glavno opravilstvo v Gradci

pri

Jakobu Dobrinu,

franciškanski trg h. št. 45.

pri

G. Micori,

gospodska ulica h. št. 10.